

Miks?

- Tegemist on rahvusvaheliselt tunnustatud ja soovitatud analüüsidega, mis aitavad hinnata individuaalset ja päriliku fooniga SVH tekke riski.
- Lisatellimuse võimalus traditsiooniliste analüüside hindamise järgselt.

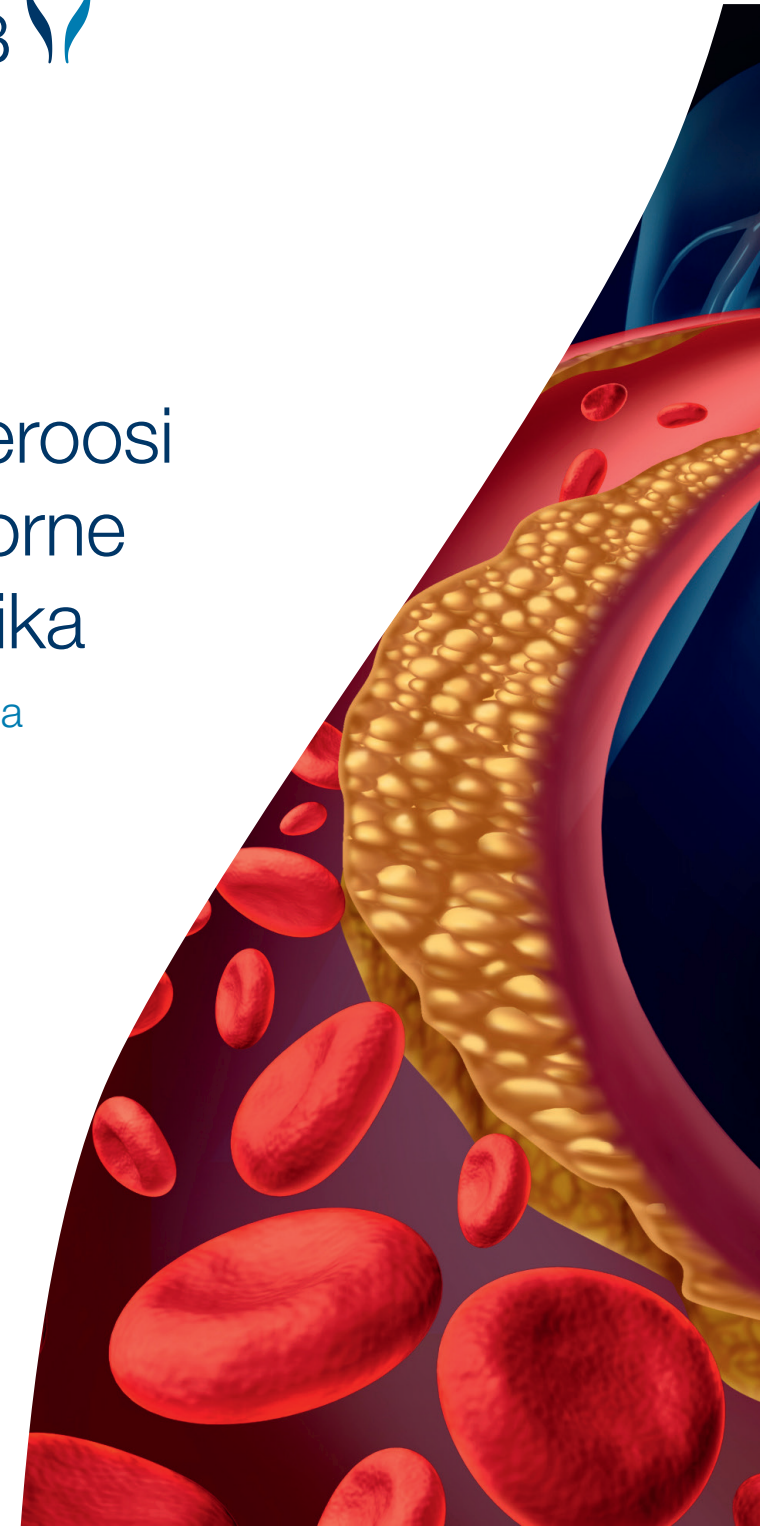

Ateroskleroosi laboratoorne diagnostika

Arsti meelespea

SYNLAB Eesti klienditugi
Tel: 17123
E-post: klienditugi@synlab.ee
www.synlab.ee

Aterosklerootiline kardiovaskulaarne haigus (AKVH) on peamine haigestumuse ja surmuse põhjus paljudes Euroopa riikides. Eesti kuulub Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) andmetel põhineva liigituse alusel kõrge südame-veresoonkonna haiguste (SVH) riskiga riikide hulka, edestades Lätit ja Leedut, kuid jäädes kaugel Rootsist ja Soomest.¹ AKVH üheks peamiseks riskiteguriks on **düslipideemia**, mida saab hinnata erinevate lipoproteiinide ja nende komponentide (vere lipiidide) taseme määramisega veres. Rutiinselt peab sisaldama lipiidide määramise standardpaneel üldkolesterooli, triglütseriide, HDL-kolesterooli (high-density lipoproteiin, "hea kolesterool") ja LDL-kolesterooli (low-density lipoprotein, "halb kolesterool").² Lisaks nendele traditsioonilistele analüüsidele on oluline teada ka mitmete teiste markerite sisaldust veres, mis osalevad ateroskleroosi protsessis ja seega AKVH kujunemises.

Täiendavatest uuringutest

Apolipoproteiin A1 (ApoA1)

ApoA1 on põhiline valguline komponent HDL-kolesterooli struktuuris, mis soodustab sarnaselt HDL fraktsiooniga kolesterooli tagasitransporti kudedest maksa. Piisav sisaldus pärsib trombide teket ja vähendab triglütseriidide sisaldust veres.

Apolipoproteiin B (ApoB)

ApoB on ateroogeensete lipoproteiinide põhiline valguline komponent, mis soodustab lipiidide kuhjumist ja aterosklerootilise naastu moodustumist veresoone seinas. Mida kõrgem on ApoB tase ja mida kauem see tase püsib, seda kiirem on naastu moodustumine ning areng ja seda suurem on AKVH tekke risk.

Lipoproteiin a (Lp(a))

Lp(a) on LDL-kolesterooli ja ApoA makrokompleks, omades vähemalt sama või isegi suuremat ateroogeenset riski kui LDL-kolesterool. Lp(a) osaleb aterosklerootiliste naastude moodustumises ja kasvus, stimuleerib proinflammatoorsete tsütokiinide sünteesi monotsüütides, immuunogeense ja proinflammatoorse oksüdeeritud LDL-i sünteesi ja sidumist makrofaagidega ning ladestumist arterite seina. Lp(a) kõrge taseme veres on pärilik, olles seega väga oluliseks kardiovaskulaarse haiguse riskimarkeriks. Tegemist on LDL kolesteroolist sõltumatu markeriga, mis ei allu statiinide toimele.

Oksüdeeritud LDL-kolesterool (OxLDL)

OxLDL moodustub ApoB seostumisel oksüdatiivset stressi põhjustavate vabade radikaalidega. Selle käigus tekkinud kompleks ladestub arteri subendoteeli, põhjustades endoteeli põletikku ning kahjustust, soodustades nõnda trombi teket. OxLDL-i taseme järkjärguline tõus viitab SVH süvenemisele.

Lipoproteiinide profiil

Lipoproteiinide profiil võimaldab täpsustada veres tsirkuleerivate LDL-kolesterooli osakeste alaklasse (1-7) ja hinnata nende ateroogeensust. Väiksemate ja tihedamate LDL-kolesterooli osakeste (3-7 alaklass) suurenenud osakaal suuremate LDL-kolesterooli osakeste (1-2 alaklass) suhtes soodustab põletikuliste ja aterosklerootiliste protsesside teket ning suurendab SVH ja ka mõnede teiste haiguste (nt diabeedi) avaldumise riski.

Analüüs	Näidustused	Materjal	HK kood või hind
Täiendavad analüüsid³			
Apolipoproteiin A1 (ApoA1)	Südame- ja veresoonkonna haiguste tekke riski hindamine; lipiide langetava ravi efektiivsuse jälgimine	Seerum	66124
Apolipoproteiin B (ApoB)	Pärilik foon SVH avaldumiseks; düslipideemia; lipiide langetava ravi efektiivsuse jälgimine	Seerum	66124
Lipoproteiin a (Lp(a))	Pärilik foon SVH avaldumiseks; perekondlik hüperkolesteroleemia; lähisugulastel varajane SVH ja/või kõrge taseme Lp(a) tase; varajane SVH; kardiovaskulaarse surma risk järgneva 10 aasta jooksul SCORE skaala järgi on $\geq 3\%$; Lp(a) kõrge taseme ravi hindamine	Seerum	66124
Oksüdeeritud LDL-kolesterool (OxLDL)	Metaboolne sündroom; väljendunud individuaalne risk SVH avaldumiseks; lipiide langetava ravi efektiivsuse jälgimine	Seerum	66709
Lipoproteiinide profiil	Pärilik foon SVH avaldumiseks; väljendunud individuaalne risk SVH avaldumiseks; düslipideemia	Seerum	106,7€
Lisaanalüüsid			
Homotsüsteiin	Südame-ja veresoonkonna haiguste riski hindamine; folaadi ja B12 vitamiini defitsiit; veenitromboosi kalduvuse selgitamine; neuroloogiliste või neuropsühhiaatriliste haiguste korral; neerupuudulikkus	EDTA-plasma	66708
Kõrgtundlik C-reaktiivne valk (hsCRP)	Kahtlus bakteriaalsele põletikule ja raviefekti jälgimine bakteriaalse infektsiooni korral; bakteriaalsete ja viiruslike põletikuliste seisundite diferentsiaaldiagnostika; kardiovaskulaarse riski hindamine	Seerum	66112

¹European Heart Journal, Volume 42, Issue 34, 7 September 2021. ² Serg, M., Zemsovskaia, G., Viigimaa M. „Ateroogeensete lipoproteiinide määramine Euroopa uusimate soovitusite alusel“. Eesti Arst 2021;100(5):295–299. ³Utenko, I. „Südame-veresoonkonna haiguste riski on võimalik laboris põhjalikumalt hinnata“. Perekarst 2019; (3):27-29.